

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se ratrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachr.,
Nuz. Angenfeld & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachr., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicație. Pu-
blicații mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAMK pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în de-care zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din Intru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80, etajul
I: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 147.

Brașov, Miercuri 6 (19) Iulie.

1905.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1905

s'a deschis nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Lanyi învins de „panslaviști“.

Kossuthiștii și br. Banffy în ali-
anță cu panslaviștii! Așa ceva nu s'a
mai pomenit. Și totuși e fapt împlinit,
care s'a petrecut la alegerea suple-
mentară de deputat în orașul Lipto-
St.-Miclăuș din Slovăcime. Cercul a-
cesta electoral e locuit în mod covâr-
șitor de Slovaci. Pe vremurile minis-
terului Szell cercul a fost represen-
tat în dietă de Rujiac, Slovac națio-
nalist, ceea ce în jargonul șovenilor
e egal cu „panslavist“. La alegerile
din Ianuarie a candidat din parte ma-
ghiară în numitul cerc Lanyi, actualul
ministru de justiție în cabinetul Fe-
jervary. Contracandidatul său a fost
Slovacul Dr. Stodola. Lanyi numai așa
a putut reuși, că, pe lângă că avea
multe conexiuni familiare în cerc,
s'au grupat în jurul lui toți Maghiarii,
cei guvernamentali ca și cei din opo-
sițiune, numai ca să împiedece astfel
isbânda candidatului slovac.

Fiind numit ministru, Bartolomeiu
Lanyi și-a depus mandatul, după cum
e usul, și el n'ar fi primit după acesta
a fi din nou candidat și ales la Lipto-
St.-Miclăuș, decât Maghiarii de acolo
nu i-ar fi promis, că vor face ca și
în trecut și se vor grupa cu toții și
cei din coaliție în jurul lui, ca să
cadă „panslavistul“. Numai câți-va
dintre Maghiarii coaliți au dis, că
vor observa pasivitate față cu Lanyi,
tot numai pentru scopul arătat.

Dér cei din comitetul diriguitor
dela Budapesta au hotărît altfel: Mai
bine să cadă ministrul, care face parte
din cabinetul neconstituțional, decât
să fie doborât cu ori-ce preț pansla-
vistul! Au hotărît deci să pună față
cu el un candidat al coaliției, tot
Maghiar.

Lanyi manifestând nedumeriri din
causa acesta a primit dela contele Ioan
Eszterhazy, președintele „alianței națio-
nale maghiare“ o telegramă, în
care i-se dicea, că pe câtă vreme
el, Lanyi, a fost singurul contra-
candidat al lui Stodola, puté să fie
sprijinit de toți Maghiarii, dér după
ce a candidat și un independist Tu-
ransky, Lanyi mai bun serviciu ar
face Maghiarilor, decât ar renunța la

candidatură și ar face astfel posibil
ca toți Maghiarii din Lipto să voteze
cu independistul contra lui Stodola.

Lanyi nu s'a retras, independistul
Thuransky a candidat, voturile ma-
ghiare s'au împărțit și avocatul Dr.
Emil Stodola „panslavistul“ a învins.
Apoi se nu dică tiszaiștii, că
coaliția e antinațională și vrea să
ducă țera și nația maghiară în peire?

Tiszaiștii, sprijinatorii mascați ai
actualului cabinet, vor sci să exploa-
teze în felul lor cu prisos învingerea
acesta a candidatului slovac asupra
lui Lanyi. Ei vor acusa pe cei din
coaliție pe față, că au tradat cauza
maghiară, căci au pus un candidat al
lor special, bine sciind, că nu vor
învinge și au ajutat astfel candidatu-
lui naționalist nemaghiar să iasă în-
vingător din urna electorală. Se vor
ridica mai ales contra lui Apponyi,
pe care îl declară de „agitator națio-
nalist“, de „cortez al panslaviștilor“
și despre care organul german al
partidului liberal scrie ironic, că cu
vorbirile sale de agitație cu greu o
va aduce așa departe, ca să fie luat
în sémă de ômenii serioși.

E grozav de înăspriță lupta în-
tre cei căduți dela putere și între
cei ce vor să pună mâna pe ea. Con-
tele Tisza nu se pôte astempăra la
moșia sa, ci scrie articol după articol
pentru a demasca, cum dice el, me-
tehnile coalițiilor. După el aceștia în
fond nu urmăresc decât ambițiuni și
scopuri particulare, ér în cestiunea
maghiarisării școlilor și a regimente-
lor armatei prin introducerea succe-
sivă pe tótă linia a limbei maghiare
ca limbă de regiment — propoziție ce
le-a făcut-o de curând Fejervary —
se arată nepăsător, de frică să nu
se strice cu naționalitățile.

Ce ocaziune binevenită pentru
Tisza și garda lui este alegerea dela
Lipto pentru a striga în gura mare,
că coaliția lucră cu „dușmanii țerii“
în contra cauzei naționale maghiare!

Ministrul Lanyi, după cum am
amintit, a fost provocat direct de
cătră independiști de a-și retrage
candidatura, pentru-ca să facă posibil
Maghiarilor să mērgă mână 'n mână,
ca să triumfeze cauza maghiarismului.
Lanyi li-a răspuns, că decât dēnsul a
putut fi sprijinit de toți Maghiarii
când a fost singur față cu candidatul
naționalist slovac, nici acum nu pôte
să fie imposibilă sprijinirea lui. „Eu“,
dise el, „cred că am mai mari șanse
decât candidatul d-vôstrē și deci re-
tragerea mea ar însemna părăsirea
cauzei naționale“.

Iată cine strică și dărapănă cauza
națională! — vor striga acum libe-
ralii, punēnd vina numai pe comite-
tul executiv al coalițiunei.

Ce vor răspunde cei din coaliție?
Vor dice, că n'au putut să voteze
pentru călcătorii de constituție? Dér
nu e vorbă de constituție aici, ci de
lupta de rassă a Maghiarului contra
Slovacului! Ce vor răspunde la a-
cēsta? Fi-va destul ca să dică ca pre-
ședintele lor Justh, că luptă de rassă
nu există în Ungaria și că Slovacul
Dr. Stodola este un naționalist, care
a declarat, că nu gravităză spre Viena

și că voesce teritoriul vamal inde-
pendent?

Dér atunci de ce au stărut așa
de mult coaliții, ca Lanyi să se re-
tragă dela candidatură, ca ei să pôtă
bate cu atât mai sigur pe „pansla-
vist“?

Brașov, 5 (18) Iulie.

**Ședința de erî a comitetului coalițiu-
nei.** Comitetul diriguitor al coalițiunei a
ținut erî ședință. Au participat toți membrii
comitetului. Ședința s'a ocupat în primul
rînd cu declarația lui Carol Eötvös, fă-
cută în ședința de Vineria trecută. Cu
privire la acesta Eötvös a declarat erî, că
între el și contele Eug. Zichy nu sunt
deosebiri de vederi, și el (Eötvös) n'a dis
că coaliția mână țera în revoluție, ci a re-
comandat coaliției să ia în mâinile sale guver-
narea. În legătură cu acesta Eötvös a fă-
cut propunerea, ca comitetul să enunțe, decât
ședințele lui sunt publice, ori de natură
intimă?

Asupra propunerii s'a încins o viuă
discuție, care s'a încheiat cu declarația lui
Fr. Kossuth, după care desbaterile comite-
tului sunt intime.

Francisc Kossuth a făcut apoi propu-
nerea să se alēgă o comisiune, care să
elaboreze o proclamație cătră popor cu
privire la atitudinea de urmat față cu gu-
vernul. Comitetul a hotărît să se dea o
astfel de proclamație, și a ales comisiunea
din care fac parte: contele Apponyi, con-
tele Andrassy și Geza Polonyi.

În decursul desbaterii, comitetul a
aflat necesar, să se elaboreze un program
unilor asupra procederei de urmat din
partea comitetului în viitoarele faze ale
luptei. Din comisiunea, care va elabora acest
program, fac parte: Gullner, Carol Eötvös,
contele Hadik, Geza Polonyi, Hollo L. și
Hammerberg. Proiectul de program va fi
presentat în ședința de ađi a comitetului.

Alegerea de la Liptoszentmiklos. Erî
Luni, s'a făcut alegerea de deputat la Lip-
toszentmiklos. Au fost trei candidați: in-
dependistul Toma Thuransky, ministrul
de justiție Lanyi și candidatul național
slovac Emil Stodola. După o ultimă depeșă
candidatul slovac Stodola a fost proclamat
ales cu majoritate absolută de voturi.

România și Grecia. Diarele din Româ-
nia anunță, că între Grecia și România ra-
porturile sunt atât de încordate, încât în
fiecare moment se pôte aștepta o rupere
a relațiilor diplomatice. Legațiunea ro-
mână din Atena a primit ordin să fie gata
de a pleca.

**Destăinuirî compromițătoare pentru re-
gele Serbiei.** O telegramă din Belgradul
Serbiei aduce nisce destăinuirî senzaționale
despre regele Petru al Serbiei. S'a dovedit
— dice-se — că regele Petru, pe când
era încă moștenitor de tron, a întretinut
legăturî cu ucigașii regelui Alexandru și
a influențat uciderea acestuia. Preșidentul
de atunci al senatului sērbesc Djenik, a
primit de la Petru Karagheorghević o
scrisôre în care îl vestise, că decât ar urma
subit mórtea regelui Alexandru, atunci el
(Djenik) președintele senatului să ia în mâ-
nile sale provisor guvernul. Nu se scie cum
și în ce chip, scrisôrea acesta a ajuns în
mâinile regelui engles Eduard. Ômenii lui

Petru au amenințat pe regele Eduard cu
mórtea, decât nu va estrada scrisôrea lui
Karagheorghević. Și o altă scrisôre a re-
gelui Petru a eșit la lumină. Acēstă scri-
sôre datēză de asemenea din timpul când
Petru era moștenitor de tron. Scrisôrea
era adresată la Budapesta. Iși comandase
prin ea o uniformă de mareșal. Datele scri-
sorilor coincid de minune. Scrisôrea din
urmă purta data de 30 Maiu 1903, și se
scie, că regele Alexandru a fost omorît
în Iulie 1903. S'a mai descoperit și aceea,
că cu ocazia cumpărării de tunuri, regele
a încheiat cu fabricanții o învoială, după
care el avea să capete de la fabricanți 2
milliône de franci.

Descoperirile aceste au produs o ne-
spus de mare senzație, și se așteptă, ca în
Serbia să urmeze mari evenimente.

Un articol și un discurs.

(Tisza și Apponyi.)

Contele Stefan Tisza desfășură de o
vreme încôce o mare activitate țiaristică.
Țiarul „Az Ujság“ a publicat în numărul
său de Duminecă al treilea articol cu pri-
vire la situațiune. În articolul acesta vor-
besce despre însemnătatea limbei de coman-
dă și de serviciu din punct de vedere mili-
tar, apoi despre limba de regiment.

După noul plan de învățământ în
școlile militare — dice Tisza — toți ofițe-
rii supuși ungari vor vorbi perfect ungu-
resce; a-i sili, deci, să învețe unguresce,
e de prisos. Cunoșcerea celorlalte limbi
trebuie să o facem de prisos printr'o astfel
de reformă școlară, care să garanteze suc-
cesul învățării limbei maghiare. Decă va fi
urmat acesta, după-ce feciorul nemaghiar
scie unguresce și va fi clasat între Maghiari,
cade de la sine necesitatea și înțelegerea
celorlalte limbi de regiment; până când
există însă starea tristă de ađi și 1/3 parte
a feciorilor supuși ungari nu sciu ungu-
resce, însăși siguranța noastră pretinde, să
fie astfel de ofițeri, cari să pôtă comunica
cum sciu cu acēstă parte a feciorilor.

Tisza spune apoi, că decât limba ma-
ghiară se va valida cucerind teren și va
deveni o verigă de legătură în armată
pentru cetățenii de diferite limbi ai patriei,
decă și armata va recunoșce și propaga
acēstă funcțiune a limbei maghiare, atunci
armata va face un mare serviciu nu numai
răspândirii limbei maghiare, ci va aduce
și pe recrutul nemaghiar între astfel de
împrejurări, cari vestesc esistența statului
național maghiar în funcționarea acestei
instituțiuni comune.

Tisza dice mai departe, că este deja asi-
gurat succesul în ce privește folesirea lim-
bei maghiare din partea întregului corp al
ofițerilor la instrucția și calificarea fecioril-
lor. Apoi întreabă, decât e necesar să se
reîmprospeteze luptele în jurul limbei de
comandă și de serviciu?

Contele Albert Apponyi a ținut Du-
minecă un mare discurs la adunarea ko-
suthistă în Comarom. Discursul și l'a ți-
nut la masa albă. A accentuat necesitatea
sustinerei »resistenței naționale“, care e
o cestiune de onôre națională. S'a ocupat
mult cu ordinul-circular al ministrului
președinte Fejervary declarând, că fiecare
Maghiar cu sentimente constituționale are
datoria a nu da de bună voie nici bani,
nici recruți unui guvern anticonstituțional.

Funcționarii, cari refușă incassarea dărilor și cari nu vor să coopereze la recrutările de bună voie — țise Apponyi — nu comit nici ilegalitate, nici imoralitate, ci proced în sensul apărării garanțiilor constituțiunii. Țr decă guvernul ar anula decisiunile municipiilor, anularea e nulă din punct de vedere al dreptului, căci prin acesta se încercă a-se anula legile seculare.

Apponyi a vorbit apoi despre chipul în care trebuie organizată și pregătită rezistența și lupta ce-i așteptă pe Maghiarii.

O voce l'a intrerupt atunci dicend: *Să ne ascuțim coșele!*

— Față cu puscile Mannlicher, răspunse Apponyi, nu putem face nimic. Avem însă în mâinile noastre o altă armă puternică: alipirea cătră legi.

În altă ordine de idei, Apponyi a țis, că decă li-se vor refusa Maghiarilor împlinirea pretensiunilor militare ale majorității parlamentare, prin acesta se negă suveranitatea națională. Decă Maghiarii se vor pleca înaintea piedecilor, acesta n'ar însemna numai renunțarea la postulatele politice naționale, ci vor subscrie înșisț ciuntirea esistenței de stat și vor da o mărturie despre aceea, că Ungaria nu e un stat, ci o rasă de popor, o provincie austriacă cu 6re-care autonomie. Decă vom renunța la acest drept, vom subscrie degradarea Ungariei.

Apponyi a încheiat dicend, că lupta ce se dă ațî p6te să dureze luni de țile, ba chiar ani; că ea p6te trece într'un absolutism pe față, la care Maghiarii să se aștepte. Maghiarii însă vor suporta, țice el, și acest experiment, d6r decă ei vor fi stăruitori în luptă, vor trebui să se plece dinaintea lor aceia, cari punțmai pe sus: de t6te cestiunea pozițiunii de mare putere a monarhiei.

SCIRILE DILEI.

— 5 (18) Iulie.

O serbare frumoșă la Clușiu. Am amintit despre testamentul generos al lui Stefan Havasi din Clușiu, care și-a lăsat într6ga avere pentru a-se întrebuița spre zidirea unei biserici gr. cat. din acel oraș. Curatorul bisericeii s'a prezentat în corpore — după cum scrie »R6vașul« — în țiuva ss-lor apostoli la generosul donator și prin graiul protopopului Dr. E. Dăianu și-arătat mulțumirile călduroșe pentru actul său marinos. S6ra s'a dat o masă comună în on6rea d-lui Havasi. Aici d-l Dr. A. Frâncu, membru în curatorul bisericesc, în cuvinte alese a făcut elogiul donatorului, felicitând în același timp și pe prim-curatorul Ioan Nestor, care de când a luat conducerea trebilor bisericesci în Clușiu, a avut norocul a ved6 pornindu-se acțiunii mari în sinul parohiei.

Institutul »Economul«, în direcțiunea căruia ocupă loc și d-l Stefan Hasi, a desvălit încă la 29 Iunie a. c. tabloul d-lui Havasi atârnat în sala de ședință. Desvălirea s'a făcut în ședința plenară presidată de Rev. dn. Artemiu Sarkadi, canonic în Oradea mare. Tabloul este pictat de d-na Elena Dr. A. Mureșianu din Brașov, și după

cum este informat »R6vașul«, — va fi trimis la expoziția »Asociațiunii« din Sibiu.

La congresul studenților din Liege, ce se va ține în cur6nd la inițiativa unei inter-naționale studențesci »Corda Fratres« vor av6 loc — precum scrie »Sebenbŭrg. D. T.« — scene f6rte furtunoșe. Studenții români au cerut adecă de la presiul uniunei, ca membrii congresului să nu fie considerați ca aparțin6tori unui stat, ci ca membrii unei națiuni, țără considerare la ț6ra, în care sunt cetățeni. Studenții maghiari s'au opus acestei cereri a studențimeii române, cer6nd ca studenții să figureze la congres conform apartinerii lor la unul său alt stat. Presiul congresului a primit punctul de vedere al studenților maghiari, din care cauză studenții români s'au decis a aduce în discuție acestă cesti6 la congres.

Noul comandant al corpului XII, Feld-mareșal locotenentul Gaudernak de Kis-Demeter, a sosit eri la Sibiu. În on6rea noului comandant s'a dat as6ră un banchet la »Imp6ratul Romanilor«. La 22 l. c. comandantul de corp va inspecta garnisona din Brașov, la 24 și 25 pe cea din Deșiu și Bistrița, la 27, 28 în Clușiu și la 29 în T6rgul-Mureșului.

Milionul contelui Zichy. Contele Ioan Zichy — țice »Zeit« din Viena — a declarat într'o convorbire privată, că în proxima adunare generală a comitatului Alba-regală va declara în public, că va depune un milion de cor6ne pentru salarizarea funcționarilor, pe cari îi va suspenda guvernul.

Regele Carol a inspectat Duminecă batalionul 2 de v6n6tori pe platoul din fața castelului Peleș din Sinaia. La inspecție a asistat regina și generalii Wartiad, Iarca și Baicoianu. După inspecție regele a vizitat casarma și a gustat din m6ncări. Regina s'a dus apoi înaintea frontului și a roștit cătră soldații următ6rele cuvinte: »Regele m'a însărcinat s6 fac eu critica. În loc de critică însă, 6tă că v'am adus fiecăruia câte un pachet de tutun și câte un pachet de hărții de țigări«. Vinăt6rii au isbucnit în urale entusiaste.

F6ia română poporală din Șimleu, care apare în anul al doilea sub numele adoptat »Gazeta de Duminecă« anunță, că de aci încolo, depun6nd cautiunea prescrișă, va face și politică. Redacțiunea ne spune țntre altele, că acestă f6ie »nu se va alipi de nici una din direcțiunile n6stre politice«. Ce direcțiune înțelege, nu spune, d6r asigură că va urma o politică națională curat româneșă. Fie într'un cias bun!

Necrolog. As6ră a sosit în Brașov scirea, că Emanoil Mihalovits, bancher în Brașov, a murit eri subit la Marienbad, unde se duse ca să facă cură. Adresăm familiei condolențele n6stre!

Grațierea lui D6roul6de. Patriotul frances D6roul6de, care a fost exilat din Franța și trăia la San-Sebastian (Spania), a fost grațiat țilele acestea. D6roul6de a declarat, că nu va usa de grațiere, ci se va stabili în Viena. Înainte de a pleca din San-Sebastian, regele Alfonso și regina mamă l'au primit în audiență. Se comenteză mult faptul, că D6roul6de a fost grațiat, nu amnestiat.

Cununie. D-l Ilarion Dulău și-a serbat la 16 Iulie cununia cu d-ș6ra Victoria Marian în biserica gr. cat. din Iclod. Mi-

reșă e nep6ta d-lui Iosif Lita, protopopul Biei.

Despre r6svrătirea de pe »Potemkin« țiarul »Messagero« din Roma publică un interviu cu profesorul universitar Impalomeni, care a țis, că România a procedat f6rte corect când a refuzat estradarea matrozilor, căci faptele lor — deși au ucis pe ofițeri — nu se pot cualifica, decăt ca crimă politică. — Pe de altă parte țiarul »Temps« din Paris primesce o telegramă din Petersburg, în care se comunică ca pozitiv, că guvernul rusesc nu va tolera ca matrozii să r6mână nepedepsiți și va da în privința acestă o notă ofici6șă guvernului român.

Un accident. Astăđi Marți la 6rele 1 1/2 d. a .a fost sdrob6tă în strada lungă o căruță de la fabrica de spirt din D6rste de tramvaiul nr. 5093 ce sosese de la bariera Brașovului vechiu. Visitiul (român) neput6nd opri caii dintr'odată și vr6nd a intra în curtea b6canului K. Harth cu dou6 but6ie de spirt, locomotiva a trecut peste căruță prefăc6ndu-o în sdroburi. Căii însă și visitiul au scăpat neatinși. But6iele de asemenea au r6mas neatins6. Rostogolindu-se de pe căruță și ajung6nd afară de linia șinelor.

Epilog la un atentat. Înainte cu vre-o lună studentul în medicină Cristea Donici a comis — precum am publicat la timpul său — un atentat cu revolverul asupra profesorului de la facultatea de medicină din Bucuresci Dr. Manolescu. — Drept pedepsă studentul Donici a fost relegat de la ambele universități din Bucuresci și Iași, în urma decisiunii aduse de senatul universitar din Bucuresci.

Miturile la recrutările rusesci. »Mosk. Wied.« vorbesc, că s'au descoperit f6rte mari furături în cestiunea recrutării și că în cur6nd vor fi isprăvite cercetările în ținutul Moscevi. *Ancheta a dovedit, că mituirile s'au urcat la trei milioane de ruble.* S'a mai dovedit, că partea cea mai mare din cei »reformați« (declarați neapți) e dintre așa țisa »jeunesse dor6e« din Moscova. Taxa pentru reformarea unui ținer de acestia era țntre 2000 și 30.000 de ruble, după om. Mulți din cei cari au scăpat astfel de armată, se află în str6inătate.

O nouă expedițiune polară. Din New-york se telegraficeză, că expedițiunea la polul nordic a comand6rului Peary a plecat alaltăieri din Newyork spre marea arctică. Diarele americane spun, că exploratorul Peary s'a esprimat cătră prietiniții săi, că e firm convins că în decursul unui an va put6 arbora drapelul american la polul nordic.

Din diecesa Gherlei.

— Iulie 1905.

Esamen de cualificațiune înv6țăt6resc și s6rtea preparandiei din Gherla.

Astăđi toți cei ce țin la naționalitatea lor, își ațintesc privirile asupra șc6lelor populare și așteptă cu neast6mp6r, să vadă, ce s6rte va croi guvernul unguresc înv6țăm6ntului primar. Decă avem datorie morală a supraveghia șc6lele a nu da atențiune factorilor principali — *inv6țăt6rilor* — despre cari se țice că fac șc6la, și a-i lăsa pradă urei, său patimei nesă-

țioșe a celor ce dușmănesc neamul nostru românesc.

Este o greșală mare din partea inteligenței române din diecesa Gherlei, că desprețuiesce lucrarea său mai bine țis nelucrarea capului diecesei, ceea-ce face ca 6menii săi să capete curagiū și merg orbiș mai departe. Ce activitate p6te fi la cărma diecesei, când sunt desconsiderați credincioșii și interesele lor pentru satisfacerea poftelor și plăcerilor capului ei, se țovesce în toți și t6te. Luați-v6 puțină osteneală a v6 informa despre lucrurile de aici. V6 asigur6, că nu veți ajunge la nimica, pentru-că atăta fariseism, imbrăcat în haina morală, cât se găsesce la noi, nu veți afla nicăiri. M6 m6rginesc de astădată a v6 da informațiune despre decursul esamenului de cualificațiune la pedagogie, precum și o schiță din tactica măestră de care se folosesc episcopul Szabo în administrarea diecesei.

La esamenul de cualificațiune al înv6țăt6rilor din anul acesta, s'au anunțat 54 candidați, dintre cari au făcut esamenul scripturistic 43, au fost respinși dela esamenul verbal 7, s'au retras în decursul esamenului 11, și au făcut esamenul 26. Dintre acești 26 candidați au obținut diplomă de înv6țăt6r numai 6 inși.

Esamenul verbal s'a început în 23 Iunie și a ținut până în 6 Iulie. O adev6rată batjocură asupra bieților înv6țăt6ri! Inspectorul regesc ung. de șc6le Dr. Sztancsek, despre al cărui moș se țice, că a m6ncat prescura Românilor din Stoiceni, s'a folosit cu prisos de acestă ocaziune spre a-și satura șovinismul.

Acest om pus de guvernul unguresc în fruntea înv6țăm6ntului public merse până a vesti cu gură mare, că guvernul va închide preparandia (pedagogiul) din Gherla. Pe aici e mare bănuială, că acest Dr. Sztancsek se demite astfel a face servicii secrete în paguba culturai n6stre naționale. Cui? Stăpânilor, ori chiar episcopului Gherlei, care de când îl scim tot-d6una a căutat a-se lingsuși pe lângă cei dela putere prin desconsiderarea intereselor culturai naționale române?

Credeți-mi, că preparandia din Gherla merge spre apunere și că în scurt timp se va desființa. Da, preparandia din Gherla se va închide, căci a ajuns ca însuși episcopul să-i fie adversar. Episcopul a țis, că stă pe gânduri, că 6re să mai sustină preparandia, ori nu?

Vlădicul pretinde, că înv6țăt6rii ar agita numai poporal contra preoților, și astfel s'ar produce multe turburări în diecesă. Episcopul Szabo calculeză bine din punctul său de vedere. Români, fie cât de indiferenți, să p6te că odată să vor mișca pentru preparandie și atunci ar urma neplăceri pentru Sfintia Sa. Stancsek astăđi e aici, m6ne în altă parte, 6r vina cu preparandia va căd6 asupra lui. Cătă viclenie! Tinerii elevi v6d6nd cele petrecute la preparandie, se vor duce în alte părți. Unii se vor aplica la alte cariere, 6r la

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Când suflă sirocco...

De Grazia Deledda.

O veche legendă sardiniană povestesc, că trupurile 6menilor, cari se nasc în țiuva de Crăciun, nu se vor preface în praf și cenușe până la sfirșitul lunei.

Zio Diddinu Frau, ț6ranul bogătan, lăuda vechea legendă, d6r Predu (Pietro) Tască, logodnicul fiicei sale, întrebă: »Și ce ajută asta? Ce p6te să ne folosescă trupul, decă suntem morți?«

»Ei«, răspunse ț6ranul, »nu este ceva dumnețesc, a nu te preface nici-odată în cenușe? Și nu trebuie să fie f6rte frumos, a-ți regăsi trupul nevăt6mat în țiuva judecătii?«

»Cine p6te s'o scie acestă?« replică Predu, făc6nd pe emancipatul.

»Ascultă ginerică«, încep6 ț6ranul dintr'odată, »aceșta e o temă bună; ce dic6i să c6ntăm la n6pte despre ea?«

Zio Diddinu era adecă poet de frunte, improvizator, cum a fost și tatăl său și hunicul său, și îi plăcea să profite de ocaziuni și motive estra-ordinare, spre a se lua la întrecere cu c6ntăreții mai puțin dibaci, de cât d6nsul.

»Ah!« țise Maria Francisca, cochetă — căci privirile logodnicului erau ațintite la ea — »aceșta nu e temă veselă«.

»Tu ai să te culci și să nu te amesteci!« răspunse tatăl brusc.

Diddinu deși poet, era un om aspru, care își trata familia și mai ales pe fiica sa cu severitate apr6pe crudelă. Firesce, toți îl respectau și se temeau de el: Maria Francisca nu îndraznia nici măcar a se aș6da lângă logodnicul său, căci obiceiul ț6rii cere, ca logodnicii să stea la o distanță respectuoșă unui de alții. Fata îmbujorată în costumul ei pitoresc de catifea roșie și stofă grea de lână, se mulțumi a cocheta de departe cu logodnicul și a-i trimite priviri fierbinți din ochii albaștri-verđui, mari ca dou6 migdale c6pte.

Era în ajunul Crăciunului; o țî noroșă și m6le. V6ntul de sud-ost aducea miros de mare amestecat cu suflarea năbușit6re și enervantă a deșertului îndepărtat. Se p6rea, că dincolo de vale, unde migdalii își scuturau în v6nt florile albe, ca nisce fulgi de zăpadă, și dincolo de munți pe c6stele cărora sem6năturile de i6rnă înverșiau deja, ar arde o v6paie mare, a cărei flacără nu se vedea, d6r arșita ei dogorit6re se simția, 6r norii, cari se ridicau necontenit peste piscurile munților, p6reau că sunt fumul produs de acel foc nev6țut.

Clopoțele încep6ră să sune. Omenii iritați din cauza siroccului discutau pe străđi și se înțelegeau cum se serbeze Crăciunul. Familiile schimbau ploc6ne: purceleași, miei de t6mnă, carne, dulc6țuri p6me uscate; p6storii aduceau stăpânilor primul lapte, 6r stăpâna umplea vasul p6storului cu zarzavaturii său alte lucruri. Pentru t6tă lumea nu l'ar fi lăsat să iasă cu mâinile g6le, căci acestă ar fi fost o piază rea pentru turmă!

Predul Tască era de asemenea p6stor.

El a țiat un purcel drăguț, i-a scos m6nștaiele, cu s6ngele i-a colorat șoricul, l'a umplut apoi cu ramure verđi de mirt și pun6ndu-l într'un coșuleț de asfadelos, l'a trimis logodniciei plocon. Logodnica a dat celui ce-i aduse purcelul un scudo de argint și a pus în coș un cozonac de migdale și miere. T6te se făceau după cum era rostul cuvenit.

În spre s6ră veni logodnicul la casa lui Frau și strinse m6na fetei: acestă s'înroși, ridea de fericire și își trase m6n înd6r6t. În palmă avea o monedă de aur și trec6 dincolo, să o arate în taină t6turor.

Afară sunau clopoțele dulce și măgăios.

Predul era imbrăcat într'un costu frumos, medieval: Un piețar albastru catifea, manta scurtă n6gră, stofă de l6r cu cusături fine, și un șerpar, cu figuri cusute pe el și bumbi de filigran de aur p6rul lui negru și lung era binepiepten și uns cu unt-de-lemn, și fiind-că beu c6teva pahare de vin, ochii lui ne

preparandia din Gherla nu vor mai veni. Astfel preparandia, din lipsa de ascultători se va închide. Cunoșteați fariseismul practicat în Gherla?

Dér se vedem rolul, ce l'a avut Sztancsek și ce tratare au îndurat bieții învățători din partea omenilor episcopului. După ce candidatul răspundea câte-va cuvinte la întrebarea pusă, inspectorul striga, *să continue numai unguresce*. Acesta s'a întâmplat și la studiul religiei. *Sztancsek a silit pe candidații de învățători să răspundă din toate studiile numai unguresce*. De cum-va candidatul nu pute să traducă re- pede cuvintele de origine greacă, seu latină, ci sta puțin să se cugete, *numai decât directorul preparandiei (Bene) striga pe unguresce*: acesta n'a învățat, nu scie nimica!

Procederea directorului la examen a fost revoltătoare. Se amesteca în studii, pune întrebări fără de înțeles și în chipul acesta aducea în confuziune și pe cei mai buni candidați. D-l director presupune, că e cunoscător mare de limba și literatura maghiară, și ca atare a cerut dela un candidat, *să vorbească despre Kossuth*. Profesorul l'a plătit pe d-l director zicând, că nici într-o carte de literatură nu se vorbește despre Kossuth. Directorul preparandiei n'are calificațiune nici într'un ram de știință și cu toate aceste poate să califice pe fitorii învățători și să conducă un institut, pe care până acum abia a ajuns a-l cunoște după nume. În Gherla toate se pot face după metoda specială practică de episcopul. D'ora a știut ce face episcopul Szabo, seu mai bine ăls Porde, când a încredințat conducerea preparandiei unei persoane c'un trecut ca Bene.

H.

Sedințele plenare ale secțiunilor „Asociațiunii“.

Sibiu, 16 Iulie n.

Vineri și Sâmbătă în 14 și 15 l. c. n. s'au întrunit în Sibiu secțiunile „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“ în ședința plenară sub presiul d-lui I. St. Șuluțiu. La ședințe au luat parte numeroși membrii ai celor 5 secțiuni. Dintre brașoveni au fost de față d-nii Andrei Bârseanu, V. Onițiu, Dr. I. Blaga, A. Vlaicu și A. Ciortea.

Prima ședință plenară s'a ținut Vineri la orele 10 a. m. sub presiul d-lui I. St. Șuluțiu. În această ședință a prezentat prim secretarul Asociațiunii d-l Dr. Diaconovich un vast și bine alcătuit raport asupra activității secțiunilor Asociațiunii și în genere despre problemele culturale ce trebuie să le rezolve secțiunile, atingând cestiuni de mare importanță pentru promovarea activității Asociațiunii, cestiuni, cari au format și obiect de deliberare în ședințele separate ale secțiunilor.

schinteiau, ér buzele lui roși contrastau frumos cu barba-i neagră.

»Bună s'era!« ăise Predu cătră so- crul seu și se aședă lângă el pe vatră, pe care ardea un buștean de goron. »Domnul s'ă-ți dăruescă o sută de Crăciunuri. Cum te afli?«

»Ca un uliu bătrân, care și-a pierdut ghiarele«, răspuse țeranul, care începuse a îmbătrâni. Apoi îi reaminti tinerului promisiunea, de a cânta despre tema știută.

»Mergem la liturgie«, ăise el, »apoi ne vom ospăta și în sfârșit vom cânta.«

»Putem și mai înainte, decât vrei.«

»Înainte nu putem!« strigă Zio Did- dinu și dădu cu bătul în piatra vetrei. »S'era de Crăciun trebuie cinstită. Maica Prea curată suferă acum durerile nasterii și nu se cuvinte acum nici să cântăm, nici să mâncăm carne. Ah, bună s'era, Mattia Pertolu, șed și ne spune cine mai vine. Maria Francisca, adă-ne de beut!«

Fata turnă în pahare și închinându-se înaintea mirelui, ca să-i dea paharul ce sticlia roșu ca rubinul, îl îmbătă cu privirea și surisul. Ôspele înșiră într'aceea numele acelora, ce vor mai veni.

(Va urma.)

Ședința plenară a luat cu multă plăcere la cunoștință conștientosul și frumosul raport al primsecretariului Asociațiunii, votându-i mulțumită protocolară. Raportul va fi publicat în organul Asociațiunii.

Terminându-se cu acest raport ordinea de ăi a primei ședințe plenare, ședința s'a închis. După prânț s'au întrunit secțiunile în ședințe separate.

Sâmbătă s'a ținut a doua ședință plenară sub presiul d-lui I. Șuluțiu. La ordinea ăilei a fost raportul secțiunii literare. (Raportor d-l A. Bârseanu.)

S'au primit și votat toate cestiunile sulate în raportul acestei comisii, dintre cari relevez următoarele:

a) Lucrarea d-lui prof. A. Bârseanu asupra nomenclaturii populare a plugului, carului și răsboiului, care se va tipări, ca să servescă drept model pentru astfel de lucrări.

b) Din incidentul aniversării de o sută de ani a nasterii lui Cipariu va ținé d-l Sextil Pușcariu un discurs comemorativ la ședința festivă a secțiunilor Asociațiunii.

c) În cestiunea ajutorării planului d-lui Dr. Iosif Popovici pentru realizarea muzeului limbei române, nedispunând Asociațiunea deocamdată de sumele necesare, se decide ca pentru viitor să se aibă în vedere ajutorarea și promovarea planului d-lui Dr. Popovici.

d) Premiul »Andrei Mureșianu« de 300 corone pentru cartea cea mai bună de cuprins literar seu folcloristic, intrată la concurs, se decerne d-lui Teodor A. Bogdan pentru cartea d-sale: »Stefan cel Mare, tradiții, legende, balade, colinde etc. culese din gura poporului«.

e) D-l Enea Hodoș a trimis o frumoasă colecție de balade populare din Banat (25 bucăți) cu rugarea a-se publica de »Asociațiune«. Baladele trimise, cari sunt adnotate și explicate, constituie una din cele mai bune colecțiuni, ce le avem noi Români. Se decide a-le scote în tipar.

f) Delegat al secției literare pentru expoziția Asociațiunii din vara acăsta se alege d-l prof. A. Bârseanu, care e însărcinat a studia toate lucrările ce vor fi espuse în secția literară a expoziției, cu scop de a propune procurarea celor mai importante lucrări pe s'ema Muzeului Național.

g) Se decide, ca pentru viitoare scrieri ce vor apare în biblioteca populară a Asociațiunii să se ia în vedere subiecte din istoria noastră națională și biografiile bărbatilor noștri mari.

h) Membrii corespondenți noi ai secțiunii literare se aleg d-nii Dr. Iosif Popovici și Dr. Ioan Rațiu.

i) Se votéză o sumă de 50—60 cor. pentru clișeurile lucrării d-lui Bârseanu despre nomenclatura carului, plugului și răsboiului.

k) Secția literară se însărcinează să compună și publice o colecție de poesii populare alese din tot ce s'a publicat până acum prin ăiare, reviste etc.

Din decisiunile luate cu privire la raportul secțiunii istorice (Raportor d-l I. Lăpădatu) relevez următoarele:

a) În locul d-lui Dr. Miron Christea, demisionat, se alege ca membru al secției d-l Patriciu Drăgălina.

b) La ședința festivă a secțiunilor ce se va ținé din incidentul adunării generale, va vorbi d-l Silvestru Moldovan despre Cheia Turzii, ér d-l Dr. Lupăș despre George Barițiu.

Din raportul secțiunii științifice (rap. d-l A. Vlaicu) relevez următoarele:

a) În decursul anului s'au ținut de cătră d-nii prof. Ciortea, Radu, Chețianu și Bratu cu totul 78 prelegeri populare cu skiopticonul, dintre cari 47 în comitatul Zarandului. Raportul d-lor Dr. Radu și I. Bratu asupra succesului dobândit în Zarand prin prelegerile cu skiopticonul, e foarte amănunțit și instructiv.

b) Cu privire la cumpărarea cinematografului propus de d-l Diaconovich se decide, ca deocamdată să nu se procure acest aparat, ci d-l Ciortea să fie însărcinat cu ocaziunea călătoriei sale în streinătate, să studieze cestiunea la fața locului.

Din decisiunile luate cu privire la raportul secțiunii școlare (rap. d-l Grig. Plețosu) relevez următoarele: a) Delegat pentru expoziția Asociațiunii se alege d-l Dr. V. Bologa. b) Se decide a se pregăti o carte de cetire pentru tinerimea adultă. c) Membru ordinar se alege d-l Dr. V. Bologa, ér membru corespondent d-l Gavr. Precup.

Din raportul secțiunii economice (rap. d-l R. Simu) rezultă, că membrii secțiunii au conlucrat la planul expoziției Asociațiunii. Membru corespondent al secției se alege d-l I. Lăpădatu. X.

Anuare.

I.

„Anuarul XLI al gimnasiului gr. or. român din Brassov (Brașov) al școlei reale și al școlilor centrale primare pe al 55-lea an școlar 1904—1905, publicat de Virgil Onițiu director«. Tipografia A. Mureșianu. Pagini 145.

Pe 20 pagini d-l profesor I. Petrovici publică un studiu sub titlul »Pedepsele școlare și legile disciplinare«. Urméză conspectul cărților pentru lectura particulară a elevilor, compus de prof. Ax. Banciu, și în care, pe lângă unii autori vechi, sunt luați în considerare și scriitorii cei mai buni moderni.

Personalul didactic al gimnasiului a fost compus din 13 profesori, între cari 3 mai vechi câte cu 39—36 și 34 ani de serviciu. Profesorii sunt, afară de unul suplinitor, toți definitiv.

La școla reală sunt 6 profesori, între cari numai catechetul e suplinitor.

Obiectele estra-ordinare au fost predate de 4 profesori.

Religiunea pentru elevii gr. cat. a predat'o parochul din Tohanul-vechiu.

Pe paginile 33—59 vedem publicat materia de învățământ, predată în fiecare clasă. Urméză lucrările în scris, făcute peste an de elevii cursului superior, și temele scripturistice ale examenului de maturitate.

La paginile 61, 62, 63, 64 și 65 se raportéză despre manualele noue, distracțiunile școlare împreună cu programul lor despre fanfara elevilor și aparatul de proiectiune.

Pe paginile 66—96 se raportéză despre fondurile »mesei studenților«. Apoi urméză »Alte instituțiuni filantropice, igienice și de ajutorare«, mijlocele de învățământ, fondurile înființate și administrate de corpul profesoral, societatea de lectură »Ioan Popasus«, catalogul elevilor bursieri (pg. 97—115).

La pag. 116 vedem catalogul învățătorilor școlei primare de băeți, 7 la număr, al învățătorilor de la școla de fete, 10 la număr. Urméză apoi acte și hotăriri de ale autorităților școlare, notițe istorice din viața școlară, examenul de maturitate.

Datele statistice ale școlilor secundare presentă următorul tablou: La gimnasiu au fost înmatriculați 318 elevi (313 ordinari, 5 privatiști). În cursul anului s'au retras 6, eliminat 1, morți 2. La școla reală înmatriculați 78 ordinari, retrași în cursul anului 3. După confesiune, la gimnasiu: 292 gr. or., 11 gr. cat., 1 evreu. După naționalitate 303 Români, 1 Evreu. La școla reală 61 gr. or., 11 gr. cat., 2 Evrei.

La școlile secundare după locul nasterii au fost 22 din România, 1 Rusia, 1 Austria și 1 Grecia.

Resultatul obținut în studii la școlile secundare se presentă astfel: 60 cu nota »fôrte bine«, 101 »bine«, 115 suficient, 38 corigenți dintr'un obiect, 27 corigenți din 2 obiecte, 33 repetenți.

La școla primară de băeți au fost 323 elevi, toți Români (322 gr. or., 1 gr. cat.) La școla de fete 311 eleve, toate Române (309 gr. or., 2 gr. cat.)

Suma totală a elevilor școlilor centrale (gimnasiu, reale, comerciale, primară de băeți și de fete, de repetițiune) a fost 1197, cu 38 mai puțin de cât în anul precedent.

Descrescerea se observa la reale și primare. La gimnasiu a fost creștere de 4 și la comerciale o creștere de 11 elevi.

Relevăm încă pasagiul de la pagina 125 a anuarului, unde se raportéză despre împlinirea datorilor creștinesci. Elevii în fie-care Duminecă și s'erbătore împărătescă au ascultat exhortația catechetului în sala cea mare a gimnasiului, după care au fost conduși de catechet și 2 profesori la biserică. Elevii de cele 2 confesiuni românesce s'au spovedit și cuminecat de 2-ori în cursul anului.

Inscrierile pentru anul școlar viitor se fac în 1—3 Septembrie st. v. Didactrul e 24 corone pentru clasa I—IV gimnasială și la școla reală, ér pentru clasa V—VIII gimnasială 40 corone. Școlarii, cari trec de la gimnasiu, unde nu au învățat limba greacă, au să facă din acest obiect examen de primire.

Internatul Vancean de fetițe din Blăși.

Publicare de concurs.

Până în ăia de 15 August n. a. c. se publică concurs pentru primirea în Internatul de fetițe din Blăși.

1. Pentru o elevă sunt a se plăti pe un an școlastic 240 cor. ce se plătesc în două seu cel mult în patru rate anticipative, pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 6 cor. 30 fil. pentru elevele din clasele elementare și de 12 cor. 30 fil. pentru cele din clasele civile, apoi 2 cor. pe an pentru baie. Elevele, cari vor învăța limba franceză orî muzica instrumentală, vor plăti separat unele taxe moderate.

2. Fiind-că elevele vor trebui să porțe vesminte uniforme, se va plăti 28—36 cor. după etatea fie căreia. Uniforma acăsta, care se pregătesce în internat, constă din două șurte în formă de rochie, 2 pălării, — una de iarnă și alta de vară, — și din o toaletă.

3. La intrarea în Internat fie care elevă va trebui să aducă cu sine: 6 cămeși, 6 camisone, 6 pantaloni, 1 fustă de iarnă, 6 servete, 12 batiste, 6 părechi de ciorapi, 2 părechi de papuci, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 2 peri de încălțăminte, 1 plapomă, 2 pepteni, 1 saltea de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de perină, 2 cerverte de pat din giolgiu alb, 1 lavor de spălat și 6 ștergere.

Obiectele acestea au să fie marcate cu numele elevei.

Pentru suma plătită fie care elevă va primi:

1. Instrucțiune în sdtudiile prescise pe clasele I—VI elementare și I—IV civile, educațiune religioasă-morală și deprinderi în conversațiune maghiară și germană.

2. Locuință în etagiul institutului în sale mari, sănătoșe și luminoșe, provăđute cu mobilierul necesar.

3. Vipt întreg și anume: a) la dejun cafea cu lapte, b) la ameăzi 3 plese, Dumineca și în s'erbători 4, c) la cină 2 plese.

4. Spălat, luminat și încălđit. În fie care lună elevele vor lua câte o baie.

5. Instrucțiunea în fert, spălat, călcatul cu ferul, coptul pânii, tors, țesut, curățit, grădinărit, croit, ducerea socotelelor economiei de casă, cnservatul și așezatul legumelor și victualelor peste iarnă, îngrășatul animalelor, prăsirea și ținerea galițelor etc.

La cererile pentru primire e de a se alătura: estras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare.

Concursele sunt de a se înainta Prevenatului Consistor mitropolitan din Blăși, alăturându-se la fie care o marcă de 45 fil. pentru spedarea francată a rezoluțiunii De ia cererea de primire nu sunt dispensate nici elevele, cari au mai fost în Internat.

Direcțiunea internatului de fetițe

ULTIME SCIRI.

Viena, 18 Iulie. Tratatările comerciale cu România, după cum se anunță din isvor bine informat, vor începe abia la toamnă. Este considerat ca esclus faptul, ca Austro-Ungaria să acorde statelor balcanice concesiuni, pe cari le posedă în actualele tractate. Vor fi țermurite mai cu s'ema favorurile dela granițe pentru vite, acordate Serbiei.

Petersburg, 18 Iulie. Japonesi bombardéză c'osta Maiputfri din insula Sachalin.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Așa numita nervositate a copiilor de țită, care se manifestă prin aceea, că copiii sbiară mult, nu vreau să dormă și se sparie, este pricinuită adesea prin incuiare, care erăși la rindul său s'a produs prin hrănirea din cea mai fragedă etate cu lapte de vacă abundant. — Cătră laptele de vacă subțiat în deajuns se se adaogă făina lui **Kufefe** pentru copii, care făină în canalul intestinul se preface într'o soluțiune fină ca puful și are efect antifermentator, făcând se înceteze incuiarea și umflările; copiii devin mai liniștiți, dorm suficient, capătă apetit bun și se desvôltă mai bine.

SERVICIUL MARITIM ROMÂN.

Costul transportului pentru ducere și întôrcere dela Constantinopole, Pireu, Smirna și Mitileni la următoarele stațiuni C. F. Stréine și Române seu vice-versa.

Dela CONSTANTINOPOLE.			Dela PIREU.		
	Classa I.	Classa II.		Classa I.	Classa II.
la Predeal . . lei	98.10	64.30	la Predeal . . lei	226.80	144.90
Bucuresci . . "	90.65	58.15	Bucuresci . . "	219.36	138.75
Budapesta . . "	155.60	102.55	Budapesta . . "	284.30	183.15
Viena . . . . "	208.85	137.30	Viena . . . . "	337.55	217.90
Berlin . . . . "	361.25	331.55	Berlin . . . . "	489.95	312.15
Bruxelles . . "	425.35	287.80	Bruxelles . . "	554.00	368.40
Paris . . . . "	467.10	316.80	Paris . . . . "	595.80	397.40
Londra . . . . "	497.10	343.55	Londra . . . . "	625.80	424.15

Dela SMIRNA.			Dela MITILENI.		
	Classa I.	Classa II.		Classa I.	Classa II.
la Predeal . . lei	190.20	127.20	la Predeal . . lei	167.90	110.40
Bucuresci . . "	182.75	121.05	Bucuresci . . "	160.45	104.25
Budapesta . . "	247.70	165.45	Budapesta . . "	225.40	148.65
Viena . . . . "	300.95	200.20	Viena . . . . "	278.65	183.40
Berlin . . . . "	453.35	294.45	Berlin . . . . "	431.05	277.65
Bruxelles franci	517.45	350.70	Bruxelles . . "	495.15	333.90
Paris . . . . "	559.25	379.70	Paris . . . . "	536.90	362.90
Londra . . . . "	589.20	406.45	Londra . . . . "	566.90	389.65

Aceste prețuri sunt socotite pe ruta cea mai apropiată Predeal, afară de prețurile în relațiunea cu Berlin, care sunt socotite via Burdujeni.

În relațiunile cu Bucuresci, Budapesta, Viena, Bruxelles, Paris și Londra prețurile de transport via Verciorova sunt mai scumpe cu lei 19.35 pentru Classa I și 11.95 pentru Classa II.

În prețurile mai sus arătate se cuprinde și hrana pe vapor.

Itinerariul Vapórelor S. M. R. cu începere dela 7/20 Aprilie 1905.

1. Linia Constanța-Constantinopole-Smirna.

DUCERE		ÎNTÔRCERE	
Constanța plecare, Duminecă 11 1/2 p. m.		Smirna, plecare Joi 6 p. m.	
Con/pole, sosire Lunî 11 1/2 a. m.		Mitileni, sosire „ 10 p. m.	
„ plecare „ 6 p. m.		„ plecare „ 12 p. m.	
Mitileni, sosire Marți 8 a. m.		Con/pole, sosire Vineri 2 p. m.	
„ plecare „ 10 a. m.		„ plecare Sâmbătă 10 a. m.	
Smirna, sosire „ 2 p. m.		Constanța, sosire „ 10 p. m.	

2. Linia Constanța-Constantinopole-Pireu.

DUCERE		ÎNTÔRCERE	
Constanța, plecare Joi 11 1/2 noptea.		Pireu, plecare Duminecă 5 p. m.	
Con/pole, sosire Vineri 11 1/2 a. m.		Con/pole, sosire Lunî 3 p. m.	
„ plecare Sâmbătă 10 a. m.		„ plecare Marți 10 a. m.	
Pireu, sosire Duminecă 8 a. m.		Constanța, sosire „ 10 p. m.	

Copiilor precum și adulților un neprețibil dar dămnedeesc!

Izvorul „GLORIA” de Arkos

in fer și lithiu-hydrocarbonic foarte bogată apă minerală medicinală

de un efect miraculos, necauđând iritațiunii de sânge și unflături la stomac, ca cele mai multe ape minerale pré concentrate în acid carbonic liber și în sárui mineralice.

(Autorisată ca apă medicinală prin decret ministerial intern Nr. 401—1905).

Apa minerală „Gloria” este un *remediu de cură foarte prețios*, care stárnesce *pofta de mâncare și înlesnește mistuirea de mîine, promovă secrețiunea udului și acréla udului*, în mod frappant și *influențază membrele flegmatice ale organelor respirátore, circulațiunea sîngelui și activitatea nervilor* într'un mod surprindetor.

Tot așa și pentru copii în orî-ce etate este apă minerală „Gloria” *deasemenea o beutură foarte prețioasă, dorită instinctiv de dînsii, care favorizează sănătății lor în modul cel mai imbucurător.*

Béut cu Șampanie, cu vin seu cu bere, apa „GLORIA” *va paralisa efectul amețitor ale acestor beuturi mai ales asupra creierilor și a nervilor de multe-orî foarte vătămător, sub orî ce împrejurare.*

Pe baza unui studiu foarte minuțios mă simt decî obligat a publica, că orî și cine cătră sine, părinții însă și cătră copii lor vor comite mai mult ca o negligență, decă n'ar încerca efectul minunat al acestei naturală și într'adevăr binecuvântată apă minerală, care se manipulează la izvor, — pe cât stă în putința omenescă — cu cea mai deosebită severitate.

Deposit propriu în Brașov, Str. aței nr. 6,

(vis-à-vis de SCHWARZBURG),

unde se află cu schimbarea sticlelor:

o sticlă de un litru apă minerală „Gloria” pentru 20 filleri,

„ „ „ 1/2 „ „ „ „ 14 „ „ „

Josef György,

administrațiunea izvorului „Gloria” de Arkos.

Cursul la bursa din Viena.

Din 17. Iulie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	116.25
Renta de coróne ung. 4%	96.60
Impr. cáil. fer. ung. în aur 3 1/2%	87.55
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4%	96.35
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Impr. ung. ca premii	218.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin .	166.15
Renta de hârtie austr. 4 1/10	100.30
Renta de argint austr. 4 1/10	100.35
Renta de aur austr. 4%	119.32
Renta de coróne austr. 4%	100.45
Bonuri rurale ungare 3 1/2 %	92.95
Losuri din 1860.	156.75
Acții de-ale Bânței austro-ungară . .	16.37
Acții de-ale Bânței ung. de credit . .	775.50
Acții de-ale Bânței austr. de credit . .	659.25
Napoleondori	19.11
Mărci imperiale germane	117.37
London vista	240.15
Paris vista	95.52 1/2
Note italiene	95.62 1/2

Cursul pieței Brașov

„ Din 18 Iulie n. 1905.

Brancote rom. Cump. 18.96	Vend. 19.-
Argint român. „ 18.92	„ 18.96
Napoleond'ori. „ 19.06	„ 19.10
Galbeni „ 11.20	„ 11.30
Ruble Rusesci „ 2.53	„ 2.54
Mărci germane „ 117.20	„ 117.50
Lire turcesci „ 21.50	„ 21.60
Scria. fonc. Albins 5% 101 -	102 -

Atențiune! Borvisu Baross

vindecă catare de stomac și mațe. Fórte folositor la bóle femeiesci, la copii debili. Are efect bun asupra mistuirei, de aceea se nu lipsescă dela nici o masă familiară. Se capătă în tóte restauranțiile, cafenele, prăvălii de delicatese, băcării, în loc și la sate dinprejur. *Administrațiua* isvorului *Bibarczfalva*, posta ultimă Baroth. *Deposít general la Johann Böhm* Brașovul vechiú, Strada Țintașilor nr. 15. — 1 litru 12 bani dus acasă. 2-0

Unde se mănâncă bine și se béu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen

„Urquell” prospétă dela cep în fie-care di? ? La

Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.

Lista de bucate românescă. De o cercetare numerósă se rógă

C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducétorul restauratului.

87-0

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei”

se pot face orî și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

500 lampe
1000 locuri
de șeđut.

BRAȘOV, la pórtă Strada Vămii.

BIOSCOF

urias al lui NARTEN.

Mercuri în 19 și Joi în 20 Iulie a. c.

Viața și sfirșitul unui cartofor.

Viața minerilor.

Geamantanu lui Barnum. (Comic.)

La 8 óre séra cu musica militară.

Prețul locurilor: locul I 1 cor., locul II 60 b. locul III 30 bani.

Representațiua dela 6 óre prețuri scăđute:

Locul I 60 b., locul II 40 b., locul III 20 b.

Lunea și Vineria séra 8 óre.

Representațiua din Paris numai pentru adulți.

De o visitare numerósă se rógă

proprietarul
GEORG NARTEN.

Proprie întocmire splendidă de electricitate 20 PH.

1000 locuri
de șeđut.
10 lampe în cerc.

Proprie întocmire splendidă de electricitate 20 PH.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiú st. n. 1905.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-32 min. dimín.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 8-7 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persóne la óra 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 4-59 m. dim.*
- III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra.* (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-45 min. a. m.*
- III. Trenul de per. la óra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 6.34 m. séra.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).

Dela Brașov la Zérnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 3-14 min. p. m.
- III. Tren mixt la óru 9-47 séra
- IV. Tren de pers. la 6-14 dim. (numai Dumineca)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dimín.
- II. Trenul de persóne la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Tren. de pers. la óra 7-28 min. dim.
- II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la óra 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov

- I. Trenul de persóne la óra 8.25 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m.*
- III. Trenul mixt, la óra 6-10 m. séra.*
- IV. Tren mixt, la órele 10-04 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zérnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 7-43 séra.